

དབང་ལྷན་མཁན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ།

གསུང་བཤད་གནང་མཁན། འབྲུག་རམས་པ་རིང་པ་དཔོན་ཚང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕགས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤/༩/༡༥

སྐུ་པ་མཁན། ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེན་ཁང་གི་སློབ་མ། སློབ་ཐང་སློབ་སྐྱེས་ཀྱིས།

༄༅། །ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ས་སྐྱའི་འགྲོ་མགོན་ཚོས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དང་ཆེན་པོ་ཉེ་གི་ཀྱིས་པོ་ཀྱུ་ལའི་ལྷན་གྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བསྐྱར་ཞིབ།

སློབ་གཞིའི་ས་བཅད།

ས་བཅད་དང་པོ། འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་དང་ཀྱུ་ལའི་ལྷན་དམ(སེ་ཆེན་ཀྱིས་པོ)ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀྱུ་ལའི་ལྷན་དང་ལ་གོ་དགོས། སེ་ཆེན་ནི་སོག་སྐད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་ལྡན་པར་ཟེར། ཞོ་ཚོས་(wise khan)ཟེར། གང་ལྟར་སློབ་གྲོས་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་གོ།(གཤམ་དུ་སེ་ཆེན་ཀྱིས་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི།)

དོན་ཚན་དང་པོ། སེ་ཆེན་ཀྱིས་པོ་དང་འགྲོ་མགོན་ཚོས་ཀྱིས་འཕགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་གནང་འདྲི་ཅན་ཆེ་མིན་དང་དེས་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་སྟངས་འབྲེལ་བ་གང་ཆགས་མིན།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ཐད་ཀར་ལྷན་ན་མ་འགྲིག་པས། འབྲེལ་བ་ཆགས་སྟངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ལྷོངས་སྟེང་བསྐྱེད་ཤིག་ལྷན་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཞོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ལྷན་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ནམ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་གནས་མིན་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེ་བས། ད་ལྟའི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀྱིས་སྐྱེད་སྤངས་ཆའི་ཐོག་མཁས་པ་ཚོས་ཞོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འབྲེལ་བཤད་གང་འདྲ་རྒྱུ་གི་ཡོད་མིན་དང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྲགས་ཆེ་བའི་འབྲེལ་བཤད་གང་འདྲ་ཡོད་མིན་དང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག།

དོན་ཚན་བཞི་པ། གྲགས་ཆེ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཚོ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དཔང་ར་སློབ་སྐྱེད་མིན། དེ་ཚོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་པ་ཡོད་མེད་བཅས་དོན་ཚན་བཞི་དང་།

ཐ་མའི་གྲུབ་དོན་ནི། འགྲོ་མགོན་ཚོས་ཀྱིས་འཕགས་པར་ཞོ་ཚོས་བཤད་པ་ལྟར་ལྷན་པ་མེད་པ་དང་དབང་ཚད་ཐོབ་མེད་པ་རེད་ཅེས། ལོ་རྒྱུས་གྲགས་ཆེ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཅིག་མཚུངས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། འགྲོ་མགོན་ཚོས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལ་ཉན་ཉན་སྐྱེད་དབང་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག ལྷན་པ་དེ་བྱུང་བའི་འབྲུང་ལྷན་འདྲི་འདྲ་འདུག་ཅེས། ཀྱིས་བརྗོད་དང་བྱུང་ལྷན་ཐ་མ་དེར་ལྷན་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གལ་གནད་ཆེ་བུར་དང་ད་ལྟ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གནད་འགག་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་མིན་ལྟས་ན། འགོ་
མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཁྱེད་ལོ་མ་ལ་ཁྱེད་ལ་སྐྱེ་ཏེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལ་སོགས་པའི་སྤྱིགས་ར་
དང་བཅས་མགོན་བར་འཕྱོད་ནས་བོད་སོག་དམག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ཆེད་སོག་པོ་གོ་དན་གྱི་རྒྱལ་ས་བྱང་དངོས་སུ་
མ་ཐེབས་རང་ཐེབས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་གྱུར། དེར་ཐེབས་རྗེས། ༡༩༤༧ ལོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་དང་མངའ་འཕྲད་བྱུང་ནས་ས་
པའ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་ནང་གོ་དན་རྒྱལ་པོར་ངོ་བཏྲས་པ་ཡིན་ཞེས་ཐ་སྐད་འདི་སྐྱུར་ནས། ༡༩༤༧ ལོར་བོད་སྤྱི་ཡི་ཚབ་
མཚན་ལྟ་བུ་གནད་འདུག དེ་ནས་བརྒྱུད་ལོ་རྒྱུས་སྐྱོབ་པ་ལས་མོ་ཆེའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་དུས་ཀྱི་ཟིན་མཚན་འདི་འདྲ་
(༡༩༤༧)ཞིག་ལ་བོད་དེ་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ལ་ཚུད་པའི་དུས་མཚན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟིན་གྱི་འདུག
དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་གནས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག གཅིག་ནས་ཕྱིའི་བཅོན་འཇུག་གྱི་དམག་དཔུང་བོད་
དབུས་སུ། སྤྱིར་བཏང་ནས་མདོ་སྟོད་སྐད་ཁུལ་གྱི་ས་མཚན་ཁག་ལ་དམག་ཤྱགས་དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་བཀག་རྒྱུར་སོག་
དམག་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བོད་དབུས་སུ་འཕྱོར་བ་དེ་བོད་བཅོན་པོའི་དུས་ཚོད་རྗེས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བཅོན་འཇུག་དམག་
སླེབས་པ་དང་པོ་འདྲ་ཆགས་འདུག དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་རོལ་པའི་དམག་དཔུང་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ཆེད་ངོ་ལས་བྱས་པ་
དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་གནས་ཐེངས་དང་པོ་དང་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་གནས་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་འདུག དེ་ནས་ས་པའ་སྐྱེ་བྱ་བ་
ལས་འདས་ཚར་རྗེས་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་ས་སྐྱེའི་ཁྱི་པའི་སྐྱེ་དབང་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་པ་གཏང་ནས་ཁྱི་
འཛིན་མཁན་དེ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆགས་ཡོད། འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་དབང་སྐྱོར་གྱི་རྒྱལ་
པོ་ཀུན་ལའི་ཁྲིའ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཅུབ་བྱུང་ནས་བོད་ནང་སོག་དམག་གི་རྒྱབ་བརྟེན་བྱས་ཏེ་ས་སྐྱེའི་སྲིད་དབང་བོད་
ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་པར་ཟིན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་ཕྱིའི་དབང་ཤྱགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བརྟེན་ནས་གཞན་པན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་
སམ་དེང་སང་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་བཤད་ཚུལ་བྱས་ན་“གཞན་པན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་”ཟེར་འདི་ཐོག་མ་དེ་ཆགས་ཡོད། དེ་
ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བརྒྱུད་མཁན་རྒྱལ་རབས་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཞན་པན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་རྟེན་ནས་བོད་ནང་
སྲིད་དབང་བརྒྱུད་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་ཀྱི་འདུག

དེ་འདྲའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་སློ་མཐུན་པའི་
མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་བོད་རྒྱ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཟིན་མཚན་ནི་
སོག་པོ་དང་ས་སྐྱེའི་དུས་སྐབས་ནས་ཟིན་གྱི་འདུག དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཆ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆ་གནས་
ཏག་ཏག་བསྟན་མེད་རུང་། གང་ལྟར་ཁོ་ཚོའི་བཤད་སྐབས་ལྟར་ན་ས་སྐྱེ་དང་སོག་པོའི་སྐབས་ནས་རྒྱ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་འདུག དེ་འདྲའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་ལ་ཐུག་ཡོང་དུས་ང་ཚོས་གཙོ་བོ་ས་པའ་
ཏོར་ཡུལ་ལ་ཐོག་མར་ཐེབས་དུས་ཕྱོས་ཚོད་གང་འདྲ་བྱུང་ཡོད་མེད་དང་ཕྱིས་སུ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་ང་ཚོ་
བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱོབ་མཁན་ཚོ་དང་དེ་བཟེན་ཁག་ཏུ་འདྲེང་ཡོངས་གྲགས་སུ་བོད་ཁྱི་སྐོར་བརྒྱ་གསུམ་དང་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་
ཐུལ་ཡོད་པ་བཅས། གང་ལྟར་བོད་དེ་རང་དབང་ངང་གནས་ཡོད་གསུང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ཚོས་(རྒྱ་གཞུང་)འདོད་ཀྱི་མེད། ཁོ་
ཚོར་དེའི་ཐོག་ནས་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཟིན་མཚན་འདི་ཉན་ཉན་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་འདུག་བསམ་ནས། དས་དབྱུང་པ་

བྱེད་ས་གཙོ་བོ་དེ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་སོག་པོ་ཀྲུའུ་ལའི་ཁྲུང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་
ཡོད་གནས་སྟངས་འབའ་ཞིག་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་སྐོར་ལ་དབྱུང་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོ་ཆགས་ཡོད། དེ་འདྲའི་
ཆ་ནས་དུས་ཀྱི་གནད་འགག་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་འདུག

ད་ལྟ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁས་པའི་ནང་རྒྱ་མིར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་པའི་
ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་པར་ཁང་ནས་སྟོན་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དེ་ཚོའི་ནང་གི་འབྲེལ་བཤད་དེ་སྤྱིར་བཏང་
ནས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས། (ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་དེར་ཁོ་ཚོས་གནད་འགག་བཅི་གི་འདུག) དེ་བཞུག་ག་རེ་བཀོད་མ་བཀོད་དེ་མ་
འོངས་པར་བདེན་པ་དེ་ཆགས་འགོ་གི་རེད་ཅེས། བདེན་པ་དེ་ཡང་ད་ལྟ་ནས་ཁོ་ཚོའི་འདོད་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་གང་
སྟར་“རྒྱ་ནག་སྟོང་གཅིག་བཤད་ན་བདེན་པར་གྱུར་”ཟེར་བ་དེར་ཁོ་ཚོས་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་
ཐོག་ནས་ཁོ་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་འདི་དུས་དང་གནས་སྐབས་སུ་བཟོ་བཅོས་གཏོང་གི་ཡོད། དངོས་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་
ཆགས་ཀྱི་མེད་རུང་། ཡིན་ནའང་མ་འོངས་པར་བདེན་པའི་གཞི་རྩ་ཆགས་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་འདུག ད་ལྟ་ང་ཚོ་བོད་པ་ཚོས་
སྟོན་པར་དུ་ཤེས་ཡོན་ལྡན་པ། མཁའ་ལྡན་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཏོག་ཅམ་སྤྲུགས་སྐང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོ་སྣང་ཞིག་ཏུ་
ཏུན་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། ད་ལྟའི་ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ཚོའི་བཤད་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་རྒྱལ་
སྤྱིའི་སྤིངས་ཚའི་ཐོག་འབྲེལ་བཤད་རྒྱབ་སྟོན་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་མགོ་མེར་མཁས་པ་ཚོས་ག་རེ་བཤད་མ་བཤད་ལ་འགོ་བསྟན་གྱི་
འདུག ཁོ་ཚོས་བཤད་པའི་ནང་ང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྩ་བ་ནས་མ་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་མང་པོ་བཤད་གྱི་འདུག དེ་ལོ་
རྒྱུས་ལ་ཁྲུང་ས་གཏུགས་ནས་གཙོ་བོ་ང་རང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་སྟོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ལྟ་སྤྱང་རེད། ཡང་ན་
རྟོགས་བཟོ་བྱས་པ་རེད། དུགས་སྐང་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་སྟེབས་ཀྱི་ཡོད་རུང་། ང་རང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་
ཡིག་ཆ་གཞན་པ་ཁག་དཔེར་ན། ངའི་ཉམས་ཞིབ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སོག་པོའི་ཡིག་ཆ་བཞུས་པ་ཡིན། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ཆགས་ལ་
བཞུས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་པར་ཕྱི་ཡ་(Iran)ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་བཞུས་པ་ཡིན། དེ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱོད་ཡོངས་གུང་སྤྱི་གནས་ང་
ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡོད་པ་དེ་གསལ་ཁ་སྟོན་སྐབས་ཡིན་ན་ང་ཚོས་བཤད་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གཏོང་འདོག་
བྱེད་སྐབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཆགས་སྐབས་རེད། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ང་རང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདག་དབང་དེ་ང་རང་ཚོར་མེད་
པ། མ་འོངས་པར་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་དུས་མིས་གང་བཤད་མ་གཏོགས་ང་རང་ཚོས་ཕར་ཉན་ནས་དེ་ལ་སྟོན་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་
པའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་འདུག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདག་དབང་དེ་ང་རང་ཚོས་ཉར་སྐབས་པ་ཞིག་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག ཅེས་གསལ་
འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡིན།

ད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་སྤྱིངས་མདོར་ཅམ་ཞུས་ན། འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་ཆེན་པོ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲུའུ་
ལའི་ཁྲུང་(སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ)དབར་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་སྟོན་གནས་སྟངས་གང་འདྲ་ཞིག་འོག་ཁོང་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་གནང་
བ་དང་དུས་ཀྱི་ཟེན་མཚམས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཟེན་ལོ་རྒྱུས་རྒྱབ་སྤྱིངས་ཤིག་ཞུས་ན། དེའི་དུས་ཚོད་སྐབས་ཚོས་རྒྱལ་
ཚོས་བོད་ཚོས་ཁ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལོས་ཡིན། དེ་ནས་ཞེ་ཤི་ཡའི་ནང་གང་ལྟར་སྟོན་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་

གནས་བབས་ལོག་གནས་ཡོད་ཅུང་། ཡིན་ནའང་། རྒྱལ་པོ་སྲུང་དར་མ་སྐྱུ་བཀོད་ས་པའི་རྗེས་ལ་བོད་དེ་སིལ་བུའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། སིལ་བུའི་གནས་སྤངས་དེ་ཡང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་དེ་ལྟར་གནས་ཡོད། ལྷང་ཆུང་རེར་དཔོན་ཆུང་རེ་དང་། ཚོས་རྒྱུད་སླ་མ་ལག་གིས་ལྷག་པར་དུ་གསང་སྤྲུགས་གསར་མའི་གདན་ས་ལག་གིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གདན་ས་ལག་གི་དབང་ཆ་གོང་དུ་འཕེལ་ནས་དེ་འདྲིའི་ཐོག་ནས་བོད་སིལ་བུར་ཐོར་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆིང་གི་སེ་ལྷན་གྱི་སློབས་ཤུགས་རྒྱས་ནས་ཁོ་རང་གི་མངའ་ཁོངས་ཨེ་ཤི་ཡའི་དཀྱིལ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་ཡོད་དུས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་ལ་ ༡༩༡༥ ལ་ཁོ་བའི་དམག་དབུང་སླེབས་འདུག།

དེ་ག་ནང་བཞིན་མི་ཉག་(རྒྱ་མིས་ཤིའི་ལྷ)ལའང་བཅོན་འཇུག་ཐེངས་གསུམ་ཅམ་བྱས་ནས་ཆིང་གི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ལོག་དུ་བསྐྱུས་པ་རེད། དེ་ལྟར་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལྷན་ཤུགས་རྒྱས་ཡོད་དུས་ཁོ་རང་གོང་ས་པ་ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་གི་བྱ་ཆ་བཙོན་མུ་མཐུད་དེ་སོ་སོའི་ས་ཆ་རྒྱ་བསྐྱེད་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་གང་ལྟར་མི་ཉག་གི་ས་ཆར་སླེབས་ཆར་དུས་བོད་གྱི་ས་ཆར་ཐུག་ཆར་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོ་ཆོའི་ས་ཆ་དེ་མཚོ་སྡོན་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཡོད་དུས་མཚོ་སྡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ཉག་ས་ཆ་དེ་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱི་ས་ཆ་ཆགས་འདུག དེ་ལྟའི་ས་ཆ་རྣམས་རང་གི་བྱ་ཆ་བཙོན་མུ་མཐུད་ཡོད་དུས་གོ་དན་ལྷང་གི་ས་ཆ་དེ་བོད་གྱི་ས་ཆ་མཚམས་འཁེལ་ཡོད་(གོ་དན་རྒྱལ་པོ་འམ་རྒྱལ་པོ) ཁོ་བའི་ས་ཆ་དེ་མི་ཉག་ལྷལ་ཡིན་ལ་བོད་དང་ས་འབྲེལ་ཆགས་ཡོད། ཁོ་རང་གི་ལུས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་དགོས་དུས་བོད་ཕྱོགས་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས་ནས་ ༡༩༢༠ ལོར་གོ་དན་གྱི་དམག་མི་དམག་དཔོན་དོར་ད་ནག་པོས་འགོ་ཁྲིད་ནས་སོག་དམག་བོད་དབུས་སུ་འབྱོར། དེ་ནས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དང་ར་རླེང་ལ་སོགས་པ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ལག་ལ་གཏོར་བཅོམ་ཆེན་པོ་བཏང་། དགེ་འདུན་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་སྐྱེ་སྲོག་ལ་གཞོན་པ་བྱས། བསྟན་པ་ལ་འཚོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གང་ལྟར་འཛིགས་སྐྱབ་བསམ་གྱི་མི་བྱུང་བའི་གནས་ལ་ཚུད་ཡོད་ས་རེད།

སོག་པོའི་བྲག་རྩོད་དང་གདུག་རྒྱབ་གྱི་དངངས་སྐྱབ་གི་ལོག་ ༡༩༢༠ ལོར་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་དང་། ༡༩༢༡ ལོར་སློབ་དུ་སོག་པོ་དོར་ད་ནག་པོའི་དམག་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་མཁན་མང་ཆེ་བས་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་གསལ་བོ་ཤེས་གྱི་མེད། ལོ་རྒྱུས་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་གྲང་སྐྱིག་ནས་བལྟས་ཡོད་དུས་ ༡༩༢༡ ལ་སོག་དམག་འཛམ་བུ་སྤྱིར་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་(བོད་ཕྱོགས་ཅམ་མ་ཟད་པར་ཕྱོགས་ཡོ་རོབ་ཀྱི་དཀྱིལ་ཨོ་སི་ཏི་ཡི་ཡ་དང་ཉན་རྩ་རི)སོགས་ལ་སླེབས་ཡོད། ཁོ་ཚོས་རྒྱལ་པོ་རེ་རེ་གོང་ས་པ་ཡིན་ན་(ལྷ་སྟན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ)དམག་ཆར་མ་རྒྱུར་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད། དམག་ཆར་མ་རྒྱལ་པོ་སོ་སོའི་ཁོངས་གཏོགས་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་པའི་སྲིད་བྱས་ཤིག་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་ཞིག་གདམ་དགོས་དུས་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་དེའི་དམག་གི་བཀོད་པ་བཟང་ལོས་དང་འཆར་གཞི་གང་འདྲ་འགོ་དགོས་མིན་བལྟ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སྡོན་མ་གང་ཡོད་པ་དེ་གནས་ཐབས་མི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བོད་གྱི་དམག་དབུང་ ༡༩༢༡ ལོར་སློབ་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདི་འདྲ་ཞིག་མིན་ནམ་སྐྱམ། ཡོ་རོབ་གཙོ་ས་ཆར་མ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་འདུག།

༡༩༧ ལོར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཡོད་རུང་། སྐར་ཡང་ ༡༩༤༤ ལ་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་མི་གཉིས་བཏང་སྟེ་ས་རྒྱ་པར་ཉ་ཀུན་
དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱ་མདུན་དུ་མགོན་ཤོག་ཅིག་འབྱེད་ཡོང་། མགོན་ཤོག་ནང་། ངས་མཐའི་སྲིམས་ར་སྒངས། དམག་
དཔུང་ཆེན་པོས་བརྗེད་དེ་ད་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་མི་སྐྱག་པ་ཞེ་ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་སོམས་ལ་སྐྱོད་མགྲོགས་པར་ཤོག ཞེས་མ་འོང་ན་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ལ་འཆེ་བའི་ལས་
ཚོམ་རྒྱའི་ཉེན་བརྗེ་མངོན་གསལ་དོད་པོར་བཀོད་ཡོད། ད་དུང་ཡོང་ན་ཡོང་བ་ཡིན། མ་ཡོང་ན་དམག་བཏང་ནས་སེམས་
ཅན་མང་པོ་གཞོན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྐྱོད་མི་སྐྱག་བསམ་ཞེས་སྟེགས་ར་བཏང་ཡོད། མ་ཡོང་ན་བོད་ལ་
གཞོན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། སེམས་ཅན་མང་པོའི་སྟོག་འཕྲོག་གི་ཡིན་ཟེར་མགོན་བརྗེ་འཕྲོར་བ་རེད། གནས་སྤངས་ཇོ་བོ་དེ་
འདྲའི་འོག་ས་པར་གྱིས་མགོན་ལྷ་དང་ལེན་གནང་ནས། ༡༩༤༤ ལ་རྒྱ་ནག་ལན་གཏུ་ཕྱོགས་ལ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར། ལམ་
བར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གདན་ས་གཙོ་བོ་སྟག་ལུང་པ་དང་འབྲི་གུང་པ། མར་པ་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས། འབའ་རོང་པ། ཉ་
ལམ་གདན་ས་མེད་ན་མ་གཏོགས་ཆ་ཚང་ལ་ཕེབས་ཀྱིན་ཕེབས་ཀྱིན་ལོ་གཉིས་ཅམ་འགོར་བ་རེད། གང་ལྟར་ཁྱོད་ཡོངས་
ནས་དམག་འགོག་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཙོན་གང་ཐུབ་ཐུབ་གནང་ནས་ཚང་མའི་འདོད་པ་ཆེམས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱས། ས་
པར་མར་ཕེབས་ཡག་གི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ས་པར་ལ་བཀའ་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་འབྲུམ་གྱིས་ཕྱག་
བྲིས་ཤིག་སྐུལ་བའི་ནང་ས་པར་གྱིས་རང་ཉིད་ཕེབས་དགོས་པའི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་བཀའ་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་
འབྲུམ་གྱི་ཞུས་ལན་ནང་།

ཉོར་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕན་པའི་རྒྱ་མཚན་བདོག་གམ་ཟེར་བ་ལ། ཉོར་འདི་དེད་ལ་ཅིས་ཀྱང་མཚོད་གནས་ལ་ཤོག
མི་འོང་ན་དམག་འོང་ངོ་ཟེར་བས། དམག་བྱང་ན་བོད་ལ་གཞོན་ཀྱིས་དོགས་ནས་འགོ་བ་ལགས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་དུ་རེ་
ནས་འགོ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཆིས། ལར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ན་རང་གི་ལུས་སྟོག་གཏོང་བ་ལ་མི་
ཕོད་རྒྱ་མི་འདུག ཞེས་གསུངས།

སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད་ན་འགོ་གི་ཡིན་ཟེར། གང་ལྟར་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
པའི་རྒྱུད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བཞེས་ནས་ཕེབས་པ་དེ་དངོས་གསལ་དོད་པོ་རེད། རྒྱ་སྟོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་ན་འང་མ་འདོམས་པར་
སྟེགས་ར་དང་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ང་ཚོ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལས་དངོས་གསལ་དོད་པོས་གཟིགས་བཞིན་པ་རེད། གནས་སྤངས་
དེ་འདྲའི་འོག་ས་པར་བྱང་དོས་སུ་ཕེབས་པ་རེད། ཁོ་རང་དགུང་ལོ་ ༦༠ ཡས་མས་ཕེབས་ཡོད། དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཕེབས་
ཚར་དུས་ཁོ་རང་གི་འཆར་གཞིའམ་ཞབས་ཕྱི་ལྟན་དུ་ཁོ་རང་གི་ཆ་བོ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་
བྱས་པ་ཞིག་དང་འགོ་མགོན་ཕྱག་ན་དགུང་ལོ་དུག ཕུ་གུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་བྲིད་དེ་སྐྱ་ཐན་ཞིག་ཕེབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད།
ཡིན་ནའང་དེའི་རྒྱབས་སུ་ས་རྒྱའི་ཞབས་ཕྱི་འཁོར་ཡོང་གི་རེད་པ། གང་ལྟར་ཕེབས་སྤངས་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད། ༡༩༤༦ ལོ་
མཇུག་ཅམ་ལ་འཕྲོར། དེའི་རྒྱབས་སོག་པ་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་དེ་ཁོ་རང་གི་ངོ་ལགས་གུ་ལུག་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལ་ཕེབས་པའི་མཇོད་
སྟོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་དེའི་རྒྱབས་ཐད་ཀར་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ ༡༩༤༧ ལོའི་ལོ་
སྟོད་དུ་མཇལ་ཕྲད་བྱུང་འདུག མཇལ་འཕྲད་བྱུང་ནས་ས་པར་གྱིས་ངོ་ལྟ་བུས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁོ་རང་གི་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་བྲིས་
ནང་བཀོད། ས་ལུལ་ཚང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྤྲིངས་པ་ཞེས་པ་དེའི་ནང་བཀོད་འདུག "ངོ་ལྟ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་

འདི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མིང་ཚིག་ནང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག ས་པའ་ཀྱི་ཕྱག་དབེ་དང་ཕྱག་བྲིས་གནང་པ་
གང་ལ་མངལ་པ་ཡིན་ནའང་མགོ་སྐྱར་བ་ཡིན། མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་ཡིན། བོད་ཡོངས་རྫོགས་ཚེས་སྤང་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་
ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་རྒྱ་མེད། ས་པའ་ཀྱི་གསུང་ནང་། རོ་ལྷ་བྱས། ཞེས་པའི་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག འདི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག དེ་དཔུང་ཚོམ་ནང་རོ་ལྷ་ཞེས་པ་དེ་དབྱིན་སྐད་ནང་ aggressive
བརྒྱུད་ཡོད། ད་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ས་པའ་ཀྱི་རོ་ལྷ་བྱས་ཟེར་བའི་ཡི་གེ་འདི་ག་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། ལུབ་ཕྱོགས་མཁས་པ་
ཚོས་བརྒྱུད་བཞག་པའི་ནང་ visseli surrender ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་འདི་འདྲ་བའི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ངས
aggressive ཚིག་འདི་དབྱིན་ཇིའི་ཚིག་ནང་ appeasement ཞེས་ལའང་བཤད་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཚིག་ནང་
ད་ལྟོང་བའི་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་རོ་ལྷ་སྤྱོད་ལའང་དམ་འཇུག་བྱས་པ་ཞིག་དེ་མ་གཏོགས་མགོ་སྐྱར་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་རྣམ་
འགྲུབ་ཞིག་ཐོན་མི་འདུག དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་རེད། བོད་དེ་སོག་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ལ་ཚུད་
པ་རེད་ཟེར་བའི་དུས་མཚམས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཟིན་ཀྱི་འདུག "༡༩༧༡"གང་ལྟར་ས་པའ་མར་ཕེབས་པའི་དུས་ཚོད་དང་
མངལ་འཕྲད་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཆགས་འདུག

རྣམ་པ་ཚོས་"རོ་ལྷ་"ཕྱགས་ལ་བཅངས་ནས་སྤྱོད་ཉམས་ཞིབ་གནང་སྟབ་ན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་འདུག་བསམ་
ཚུལ་དུ་བཏོན་ནས་ཞུས་ཡོད། ས་པའ་ཀྱིས་རོ་ལྷ་གནང་བ་དེའང་ཁོང་གཅིག་ཕྱི་གནང་བ་མ་ཡིན་པར་གདན་ས་ཆེ་ལག་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱོར་བ་སྐྱོན་ནས་ཕེབས་དུས། མར་པ་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་མགོན་རིན་ཆེན་ལ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གནང་
བའི་ནང་ཁོ་རང་ལ་ས་པའ་ཀྱིས་མི་འདོན་ཐང་ཡོད་མཁན་རོ་གྲགས་པ་ཡོད་ན་གཏོང་ཤོག གང་ལྟར་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་འགྲམ་
ལ་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རྗེས་ལ་སོག་དམག་མ་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་སོག་དམག་གི་འདིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ཀྱི་རེད་
ཅེས། རོ་ལྷ་བྱེད་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གི་གནང་བའོད་འདུག བོད་ཞུན་ཡོངས་སློ་མཐུན་སོ་
ཡོད་པ་ཞིག་མཛོན་ཀྱི་འདུག གོ་དན་རྒྱལ་པོས་བོད་ནང་འབྲི་བྱུང་སྐྱོབ་པ་དང་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་མ་སྐྱ་ཆེན་གང་ལྟར་བོད་
ནང་གདན་ས་ཆེ་ལག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཆེ་ལག་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་
ནའང་། ས་པའ་རང་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པ་གང་ཡིན་སྐྱོར་ལ་དེར་སང་འི་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག དེར་མཁས་པའི་
བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུག ང་ཚོ་བོད་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ལྷ་སྤངས་རྒྱུད་པ་ཞིག་ནས་ལྷ་ཡོང་དུས་རྒྱལ་པོ་གོ་
དན་གྱིས་བྱས་པའི་སྤྱར་བྱས་ལས་ལ་འགྲོད་པ་དང་མ་མའི་དྲིན་གཙོ་ཆེད་ལམ་དང་བདེ་སྐྱབས་སྤྱི་འཇོགས་འདུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ས་པའ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་
ཡོང་ན། ༡༩༧༠ ལོར་དོར་ད་ནག་སོ་བོད་ལ་སྐྱེབས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབས་གང་འདྲ་ཡོད་མིན་རྫོགས་ཞིབ་བྱས་
པ་རེད། བོད་སིལ་བྱར་ཐོར་འདུག་དེའི་ནང་སྐྱོབས་འབྱོར་ལྷགས་ཆེ་བ་ང་ཚོ་དང་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་སྟབ་མཁན་མི་འདུག
བོད་ཚང་མ་ཁ་ཐོར་དུ་གནས་འདུག ལྷགས་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་གདན་ས་ལག་རེད་འདུག ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལག་
ནང་དུ་སྤེལ་བཀའ་གདམས་པ་ཆེ། གཟེ་བཞིན་འབྲི་བྱུང་པ་ཆེ། ཚོས་ས་སྐྱ་བཞི་ཉ་མཁས་ཅེས་བཤད་སྐོལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅུང་།
ཕྱི་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་མཁན་གྱི་བཤད་སྐོལ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ཚོས་བོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྫོགས་ཞིབ་བྱས་ནས་
ཚོས་ལྷགས་དེ་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་འདུག་པས་གདན་ས་ལག་ནས་མི་གྲགས་པ་སྐད་བཏང་སྟབ་པ་ཡིན་ན་
གནད་འགག་འདུག དེ་རྒྱུད་ནས་ང་ཚོས་དབང་ལྷགས་གནན་སྟབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མཁས་པ་འགས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡང་ལག་

ཅིག་གིས་ས་པའ་དེའི་རྒྱབ་ས་སུ་ ༡༣༤༠ ཡས་མས་སུ་བོད་ཡོངས་ལ་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་བྱབ་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་ཉིག་ཁོ་བོའི་ལྷ་སུ་རྒྱ་གར་ནས་ཡར་ཡོང་སྟེ་བོད་ལ་བསྟན་པ་དཔང་དུ་བཅུ་གས་ནས་ཚོད་པ་བྱེད་མཁན་ཡོད་ན་ཤོག་ཅེས་ སྲིད་རོང་བར་ཡོང་། ལྷ་ཉིག་ཁོ་བོའི་ལྷ་སུ་ཁ་གཏད་དུ་ཚོད་པར་ས་པའ་མེབས་ནས་ལྷ་ཉིག་ཁོ་བོའི་ཚོད་པ་པམ་པར་བྱས་ནས་ རལ་པ་བྲེག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཅུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ས་པའ་ཀྱི་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ ཡོངས་ལ་བྱབ་ཡོད་པ་དང་མཁས་པ་ལག་གཅིག་གིས་ཁོ་རང་འདི་འདྲའི་མཁས་པ་རེད་འདུག ཁོ་རང་གདན་འདྲེན་ཞུས་ བྱས་ང་ཚོའི་འདོད་པ་དེ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞུས་ན་བསྐྱབ་ཐུབ་ས་པའ་རེད། གང་ལྟར་རྒྱབ་ས་པའ་ལྷ་ས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ རེད་འདུག དེ་ཡང་ས་པའ་ཀྱི་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ལ་གཞིགས་ནས་གདན་ཞུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཆགས་འདུག དེ་དུས་སོག་པོ་ཚོ་ལྷ་དུས་གདུག་རྒྱབ་དང་རྒྱུགས་མདོག་ ཡ་མེད་ཚ་མདོག་ཁ་པོ་ཡོད་ཅུང་། དོན་ངོ་མར་ཁོ་ཚོ་དཔེ་མི་སྲིད་ པའི་ཐབས་མཁས་དང་རྒྱུད་པོ་རེད་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོ་ཚོ་འཕྲོག་སྟེ་རྒྱུད་རྒྱུད་སོང་ཅང་ས་མའི་དགོངས་གཞི་དང་ རིག་པ་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་ས་མ་རེད། དཔེར་ན། རྗེས་གསོ་བ་དང་བཅོ་སོགས་ཡོད་ས་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁོ་ ཚོ་ལུང་པ་གང་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནའང་དམག་རྒྱབ་ནས་བཅོན་བཟུང་བྱས་ཏེ་འདོད་པ་ཡོད་ཅུང་མེད་ཅུང་བཅོན་པོ་དབང་ ཤེས་ཀྱིས་འབྲེར་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་རྣམས་སོག་པོའི་རྒྱལ་ས་ལ་བྲིད་ཡོང་ནས་ལག་ཆ་བཅོ་ཤེས་པ་རྣམས་ལག་ཆ་བཅོ་བཅུག་ པ་དང་། སྟོན་ཤེས་མཁན་ལ་སྟོན་པ་དང་། བཅོ་ཤེས་མཁན་ལ་བཅོ་བྱེད་བཅུག་པ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཁོ་རང་ཚོའི་རིག་གཞུང་ བང་མཛོད་ནང་བཞིན་ལྷུག་ཏུ་བཏང་གི་ཡོད།

བོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ས་པའ་རྗེ་ཏེ་ཞེས་རིག་གནས་ཡོངས་ལ་མཁས་པའི་སྐུལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོན་པའི་བ་དན་བོད་ ཡོངས་ལ་བྱབ་བསྐྱད་པ་སོང་ཅང་། ཁོང་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་ཚང་མ་ནས་རྒྱུག་ བ་རྒྱུག་ཚོད་མེད་པས་གལ་སྲིད་ས་པའ་མི་གཅིག་བྲིད་ཡོང་ན་བོད་ཀྱི་རིག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་རག་ས་པའ་རེད། དེ་ འདྲའི་ཆ་ནས་ས་པའ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད་ཅེས། མཁས་པ་ལག་ཅིག་གིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་བཤད་ སོལ་གཞན་པ་ནི་ས་རྒྱ་དེ་རིགས་རྒྱུད་དེས་ནས་མར་མེབས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་བྱས་ནས་ས་པའ་མར་ཉར་བ་ཡིན་ བ་ས་པའ་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བྱས་ནས་བོད་དབང་བསྐྱར་ན་མི་རབས་རྒྱུད་པ་ཞིག་ནས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་མི་རབས་རྒྱུན་འདྲིན་ ཀྱི་བསམ་སྟོན་བཏང་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་རྒྱ་མཚན་ ལག་མི་འདྲ་བ་བཤད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུག

ཀུལ་ལའི་ལྷན་དང་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་མཇུག་འདུག་བྱུང་དུས་ནི་ ༡༣༥༩ རེད། དེར་བཞེད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། ༡༣༥༩ འདི་ལྷངས་བཅོན་ཤོས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ ར་འཕྲོད་ཡོང་གི་འདུག ལོ་དེ་རང་དུ་(༡༣༥༩)མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་མའུའུ་ནས་དཔལ་ སྟེ་རྫོང་མེའི་དབང་དང་པོ་དེ་ཞུས་པ་རེད། དབང་དང་པོ་ཞུ་བའི་རྒྱབ་ས་སུ་བོད་ཁྲི་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་སྐུལ་ཞེས་བོད་པའི་ཡིག་ ཆ་ལག་ནང་གསལ་ཡོད། བོད་ཁྲི་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་སྐུལ་བའི་སྐབ་ཆེད་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་གསལ་ལག་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལག་ གཞན་ནས་རྟེན་མ་སོང་། ཡིན་ནའང་བྱི་རྒྱལ་ཀྱི་མཁས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་བཞེད་པ་མཐུན་པ་དེ་ ༡༣༥༩ ལ་ སེར་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་(དེའི་རྒྱབ་ས་སུ་ཀུལ་ལའི་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཆགས་མེད་ ༡༣༦༠ མ་གཏོགས་ ༡༣༥༩ ལ་ཁོ་རང་བོད་ཕྱོགས་

ལ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་(ཞིག་ཡིན)ལོ་རྒྱལ་པོ་(ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་སྐུལ་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་མ་རེད། ལར་
ནས་ ༡༩༥༩ ལ་མ་གཏོགས་བོད་ལ་མི་རྒྱུད་ཚེས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་གྲངས་འབོར་ཞིབ་བཤེར་དེ་ཡང་། ༡༩༥༩ ལ་མ་
གཏོགས་ཚེས་སོལ་མེད་ཅང་། ༡༩༥༩ ལ་སྐུལ་བ་རེད་ཟེར་བ་དེ་གཞི་མ་སྐྱབ་པ་རེད་ཅེས་ལུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་
གསུང་གི་འདུག

ཡིན་ནའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསུང་ཡས་མི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན་ངའི་ཉམས་ཞིབ་ནང་བསྟན་པ་ཡིན་ན་འགོ་
མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ས་པའ་དགོངས་པ་རྣམས་སོང་ཞེས་བོད་ལ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གནང་འདུག དེ་ ༡༩༥༩ ལོ་ལ་
རེད། ཕྱག་བྲིས་ནང་ས་པའ་དགོངས་པ་རྣམས་པ་དང་མོང་གེ་རྒྱལ་པོ་(ཀྲུབ་ལའི་ལྷན་གྱི་ཚོ་ལགས)ཀྱི་ལ་ཕེབས་སོང་། ས་སྐྱ་
པ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་བདག་པོ་ས་སྐྱ་པ་རང་གིས་བྱེད་ཤོག་ཅེས་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་། དེ་ནས་ཁོ་རང་ཚོའི་མི་རྒྱུད་དམ་བྱིས་
རྒྱུད་བཅི་ཆེད་མི་གཉིས་བཏང་ཤོག དགོ་བཤེས་གཉིས་སོག་པོའི་མི་མཉམ་ཏུ་བསྐྱབ་ཀྱི་རེད། ཁོ་ཚོས་མི་རྒྱུད་ཚེ་ཡི་འདུག་
པས་རོགས་པ་གང་ཡོང་བྱེད་རོགས་བྱེད་ཅེས་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གི་ནང་བཀོད་ཡོད།

༡༩༥༩ ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་ནང་མི་གཉིས་བསྐྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ལ་ཚེས་མེད་པ་རེད་ཟེར་
བ་དེ་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་ཚགས་བསྟན་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། ༡༩༥༩ ནས་བྱིས་རྒྱུད་བཅི་ཡག་
འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན་ན་ ༡༩༥༩ ལ་ཚེས་ཚར་ཏེ་བོད་ཀྱི་བྱིས་ལྷན་གྱི་ཚོས་ཚར་ནས་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་
ལ་སྐུལ་མ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདུག་ཅེས་གནང་འགག་ཅིག་འདུག ཡིན་ནའང་སྐུལ་བ་རེད་ཅེས་ང་རང་ཚོའི་ཡིག་
ཆའི་ནང་འཁོད་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་ལོག་ཡིག་ཆའི་ནང་མཐོང་ཡས་མི་འདུག དེ་ཏོག་ཅམ་དཀའ་ལས་འཕྲད་ཀྱི་འདུག

དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ལ་ཕེབས་ནས་(༡༩༦༠)ལོ་དེ་གའི་རྗེས་མར་(༡༩༦༡)ལ་མ་སང་ཁོ་རང་གིས་གུ་བྱི་
གི་དབུ་སྐྱ་ཞེས་ཆེ་བསྟོན་མཛད་ནས་གོ་ས་སྐུལ་ ༡༩༦༤ ལོར་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སོག་ཡིག་གསར་ཏུ་གཏོད་
པ་རེད། ༣༠ བཅས་པའི་ལོ་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་སྐྱ་(ཉི་ཤེད་ལོ་ས་སྐུལ་བ་རེད། དེ་འདྲི་ཐོག་ནས་ཁོང་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་འདུག འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་ཀྲུབ་ལའི་ལྷན་གྱི་འབྲེལ་བ་
རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲགས་ཆེ་བའི་མཁས་པ་དག་ལ་གཟིགས་ཚུལ་གང་འདྲ་འདུག དེ་ངའི་དམིགས་འབེན་ལྟ་བུ་རེད། ཁོ་ཚོས་ག་རེ་
གསུང་གི་འདུག་ཟེར་ན། དེའི་ནང་ནས་རྒྱུད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ལུ་སི་ཡུར་ཏེ་ཏེ་ཏེ་ཡི་བཞེད་ཚུལ་དེ་ལ་མང་པོ་ཞིག་
རྗེས་སུ་འདུག་གི་འདུག ཁོང་གིས་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོན་དང་
གཟིགས་རྒྱུང་གནང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་སེར་ཆེན་གྱིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་བསྟན་སྲུང་
མ་བྱས་པ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་ལག་ཆ་ཡག་ཤོས་ཡིན་ཞེས་དང་། དམག་བརྒྱབ་ནས་བཅོན་བཟུང་བྱེད་མ་དགོས་པར་
ཐག་རིང་པོ་ནས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་སྐབས་པའི་ལག་ཆ་ཡག་ཤོས་ནི་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱུད་ནས་བོད་ནང་
སྟངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད་ཟེར། དེས་ན་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་སེར་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་
ལག་ཆ་ཁོ་ན་རེད། དེའི་ཏེ་ཏེ་ཡིས་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་བོད་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་ལུས་པ་གང་ཡང་

མེད་པ་མ་ཟད་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོར་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོན་གནང་བའི་རྒྱལ་པོ་མེད་པའི་འབྲེལ་བརྗེས་གནང་ཡོད། ཁོ་རང་གི་དེབ་མི་འདྲ་བ་ལག་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་དེ་ཆང་མའི་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་འདི་ལག་ཆ་ཙམ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད་ཅེས་གསལ་པོ་བཀོད་ཡོད།

དེ་ནས་གཉིས་པ་སློབ་ཏུ་སླེ་ལན་ཁོ་རང་ཨ་རིའི་མཁས་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་བའེ་ཏེལ་རི་དང་མཚུངས་པ་ཆབ་སྲིད་རྒྱུ་པའི་ལྷ་སྐྱེས་ཤིག་རེད། སོ་སོའི་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེའུ་སྲུང་གང་ཡིན་ལ་རགས་ལུས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ང་ཚོ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བའི་ནང་ཆོས་ཕྱོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ལྟར་ལྷ་ཡོང་དུས་ཞལ་ཐང་བྱིས་པ་ནང་བཞེན་ང་ཚོས་ཆེན་པོ་མཐོང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཞེན་ཁོ་ཚོས་དམག་དོན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེས་རྒྱུ་པའི་དོས་ནས་ལྷ་ཡོང་དུས་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་མིག་གི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་བྱས། མཐོང་བ་ཡིན་ནའང་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་མ་གཏོགས་མཐོང་གི་མེད། མའེ་ལན་གྱིས་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེས་འདི་ནི་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། མའེ་ལན་ལྷ་རྩལ་ན་སེར་ཆེན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ལུས་བ་ནི་དུས་རྒྱུན་དུ་སོག་པོའི་དབང་བརྒྱུར་བྱེད་སའི་ཡུལ་གྱི་ལག་ཆོས་ཕྱོགས་མི་སྣར་དེ་དག་འདི་ནི་སློབ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པས་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ལག་བརྒྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་དེ་ནི་སེར་ཆེན་གྱི་སྲིད་དབང་གཅིག་སྲུང་གི་ཆོས་བྱེད་པས་སྲིད་དབང་བརྒྱུང་བའི་གཞུང་ཞིག་བོད་ནང་འདྲུགས་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ཁོ་རང་འདོད་པ་དེ་སོག་པོས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཁོ་ཚོས་དབང་བརྒྱུར་བྱེད་སའི་ལུང་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སླ་མ་དེ་འདྲ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་དེ་ཚོ་རྒྱུད་ནས་ལུང་པ་དེ་སྐྱེས་འདི་ནི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དམིགས་བསལ་བྱས་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱུད་ནས་བོད་ནང་ལ་ཆོས་པ་ཆོས་གཙོ་བྱས་པའི་གཞུང་ཞིག་འདྲུགས་ཐབས་འབད་བཅོམ་བྱས་པ་རེད། གང་ལྟར་མའེ་ལན་གྱི་བཞེད་རྒྱུ་ལ་དེ་རེད།

དེར་རབས་རྒྱ་རིགས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཙོ་བོ་རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་བཞག་ནས་ཁོ་ཚོས་ལྷ་སའི་ཡིག་ཆ་སྟེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆབ་སྲིད་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་འདི་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་བེད་སྲོད་ག་རེ་ཡོད་དམ་སྟེ། བསམ་སྟོན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དང་རི་བ་དེ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཡོང་གི་ཡོད། ཡོན་ཉེ་གཞི་བཙེལ་བའི་ཐོག་ནས་དེའི་ལེ་ཆོན་ཞིག་གི་ནང་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་བོད་དེ་མཐའ་འཁོབ་དང་ཉེན་ཁ་ཆ་པོ། གང་ལྟར་བོད་ནང་ཡོད་པའི་མི་དེ་ཚོ་རྒྱན་མ་དང་། རྟེན་པ། ཞེད་སྐྱང་ཆ་པོ། མར་ལྷ་སློབ་ལོ་ཡི་དེབ་ནང་ཁོ་བོད་དུ་བྱིན་ནས་འཇམ་བུ་སྲིང་ནང་རྒྱ་མ་རྒྱལ་དགོས་བྱུང་ན་བོད་ལས་ལྷག་པ་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ཆོས་བྱེད་སླ་མ་འགར་གནམ་གཤིས་བརྟུག་པར་རྒྱལ་པོ་ཡོད་པ་གཟིགས། ཁོ་ཚོས་ད་ལྟ་སེ་ར་བབ་ན་གནམ་གཤིས་དྲངས་པ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡོད་པས། མར་ལྷ་སློབ་ལོ་ཡི་མཚན་སྐྱེས་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཡོན་ཉེ་ནང་བོད་དེ་མཐའ་འཁོབ་དང་མི་རྣམས་ཀྱང་ཞེད་སྐྱང་ཆ་པོ་ཡོད་པ། བཟུ་གཞིག་དང་དམག་འཐབ་ལ་དགའ་བ་དེ་འདྲའི་ཉེན་ཁ་ཆ་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་ཡི་བསམ་སྟོན་གཏོང་ཕྱོགས་ནི་ང་ཚོ་ཆོས་རྒྱལ་ཚོའི་དུས་སྐབས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ནང་འཇགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཡིན་ས་རེད། དེ་མ་གཏོགས་དུས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་རྒྱུ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་བསྐྱེད་ཀྱི་མི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁོ་རང་ཚོའི་སླ་མ་དང་མི་རྒྱུད་ནས་སྐྱེས་འདི་ནི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་འདི་ནི་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བེད་སྲོད་བཏང་བ་རེད།

ཅེས་དང་རབས་རྒྱུ་ཡི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དེའི་ནང་ནས་ཤེན་མིའི་རུང་ཁོ་རང་རྒྱ་ནག་པེ་
ཅིང་རྒྱ་གཞི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དགེ་ཚུན་ཆེན་མོ་རེད་ཁོང་གིས་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་ཆེན་པོ་ཏྲོང་གི་རྒྱལ་པོ་ཀྱེ་ལའི་
ལྷན་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྗེ་བོ་དང་ཆབ་འབངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་བ་རེད་ཅེས་ཚིག་ཐག་ཚོད་པོས་ལབ་
ཡོད། དེས་ན་ཁོའི་གཞི་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་ནི་ཡང་ན་སྐྱེ་ཉེན་ཀན་རན་གྱི་མཁས་པ་དེའི་ཡིག་ཆ་ལ་གཞི་བཙུན་ནས་
བཤད་ཡོད། ཡང་ན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་ལ་ཁྲུངས་བཙུན་ནས་བཤད་ཀྱི་འདུག དེ་ནི་ཁོ་རང་གིས་གོ་བ་
ལོ་ནས་ལབ་འདུག ཤེན་མིའི་རུང་གི་ཁྲུངས་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་དེའང་ཁྲུངས་བཙུན་པོ་མི་འདུག འདོད་ཚུལ་ཐ་མ་དེ་
རྒྱ་པར་འཇར་མན་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་རང་གིས་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བེད་སྟོན་ག་རེ་བེར་ན། ཏྲོང་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་
ལ་རུས་པ་ཞིག་སློབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལྷག་པར་དུ་སོག་པོ་ཚོས་འཇམ་གླིང་བཅུ་གཉིས་དབང་
བསྐྱར་དུས་གོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་དུས་བོད་པའི་ཚོས་ལྷགས་ནང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཞིག་ཡོད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མིང་དེ་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་དབང་སྐྱར་ན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཚོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་འདི་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཚ་ཆེན་ཆགས་འདུག འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཚན་གནས་དེ་ལུས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དུས་
དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དེ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་གོང་དུ་བཀྱར་ནས་གཟིགས་ཉོགས་གནང་འདུག ལྷ་ལྷར་
སློབ་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་འདི་རེད།

མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་དེ་དག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་པ་ཇི་ཡོད།

དེ་ཚོའི་ནང་ལོ་རྒྱུས་དང་དངོས་སྲ་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་མི་འདུག་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ཚོའི་ཁྲུངས་བཙུན་
པའི་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བ་རྒྱུ་ཡི་ཡིག་ཆ་གས་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རང་ལ་གནང་ཡོད། དའི་ལྷང་དེ་ཚོའང་
ཡོན་མེ་རང་ལ་དམིགས་ནས་ལྷན་ཡོད། ཡོན་མེའི་ནང་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་རུས་པ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་དབང་
མེད་པ། སོག་པོ་གོང་དམག་ལ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་གནང་ཡས་ཀྱི་རུས་པ་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མི་
འདུག འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་སོག་པོ་གོང་མས་ག་ཚོད་བཀྱར་མ་བཀྱར་དེ་དཔེར་ན། ཡོན་མེའི་ནང་ག་རེ་
འཁོར་འདུག་ཟེར་ན། སོག་པོ་གོང་མས་ཉི་མེད་(འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ)བསམ་ལུལ་ལས་འདས་པའི་གུས་བཀྱར་
བཅེ་མཐོང་ལྷ་གི་ཡོད། དཔེར་ན་གོང་མ་ཉིད་དང་གང་གི་བཅུན་མོ་ཆེན་མོ། དེ་བཞིན་རྒྱང་མ་རྣམས་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་དང་
སྐྱེས་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མེད་དབང་བསྐྱར་ལུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གུས་ཕྱག་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། ཞབས་ཕྱི་སྐྱེ་འཁོར་ཚང་མ་ཡོད་
པའི་མདུན་ལ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་འཚལ་ཐག་ཚོད་ཡིན་ས་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་གས་
ནང་ཐོན་གྱི་འདུག ཞོགས་པ་གོང་མའི་བྲི་མས་རྒྱུ་ལས་བྱེད་རྣམས་གལ་སྐྱེག་ནས་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་ཉི་མེ་གི་གོང་
མའི་རྒྱུ་དུ་ཁྱི་རྒྱུ་བ་ནས་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་ཚོས་ཁོ་ཚོ་བེད་སྟོན་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་མི་རེད། བེད་སྟོན་གཏོང་
བྱེད་ཀྱི་མི་ལ་ག་རེ་བྱས་ནས་ཕྱག་འཚལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་བེད་སྟོན་བཏང་ཡས་ཀྱི་མི་གཅིག་ལ་ཁྱི་མཉམ་དུ་རྒྱུ་བ་ནས་

བཞུགས་པའི་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག དཔེར་ན། བདེ་སྲོད་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཀོ་རེ་ཡའི་རྒྱལ་སྐྱེས་དེ་གོང་མའི་ས་ཆ་ལ་
ཉར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཚོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མི་འདུག་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་སྐྱེས་ ༡༩༥༦ ལ་དམག་རྒྱུ་ནས་རྒྱ་ནག་
ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་སྐྱེས་ཉར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་། ལོ་ཚོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཀྱི་མི་འདུག་ལ་ཁྲི་རྒྱུ་
ནས་མཉམ་དུ་བཞག་གི་མི་འདུག དེ་ཚོ་དང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་ལུང་པ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་སྐྱེས་དང་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་དེ་ཚོ་དང་
གཅིག་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱེད་ཀྱི་མི་འདུག འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་གྱུས་བཀུར་ཚད་ལས་འདས་པ་
ཞིག་གནང་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད་འདུག དེ་ནས་སོག་པོ་གོང་དམག་སི་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སེ་ཆེན་གྱི་ཚ་བོ་རེད། རྗེས་ལ་ལོ་རང་
སོག་པོ་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ལོ་རང་གི་དུས་ལ་འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་ཆེ་བསྐྱོད་ཉལ་ས་པ་གནང་། གང་ལྟར་
རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་ཆེ་བསྐྱོད་ཁྱེད་ལའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་བཅུག་པ་དང་། རྒྱ་བརྟན་
དམིགས་སུ་བཀུར་ནས་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བཀུ་ཤིས་པ་ཡོང་བ་ལ་གོང་མའི་ཉི་ཤི་ལ་གསོལ་མཚོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་
ཟེར་གང་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་མ་ལྟ་བུ་བྱས་འདུག

དེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཉི་ཤི་འཕགས་པའི་པེ་ཅིང་ལ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་དེའི་རྗོད་བརྗོད་ལི་གའི་ནང་། གནམ་
འོག་ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དབུ་སྐྱེད་བཀུར་བའི་རྒྱུས་སུ་དེ་ནི་མཁུན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལམ་སྟོན་
ལུས་པ། གང་གི་བསྐྱེད་བྱས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་ལ་བཀོད་པ། གང་གི་བཟང་པོའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་འཛུམ་བུ་སྲིང་ལ་མིག་
དཔེར་སྟོན་པ། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ལོང་ལ་བཀུར་ཞིང་ཞབས་ལུ་སྐྱབ་པ་ཡིན། ཞེས་འཁོད།

ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་རང་གིས་ལོང་ལ་སྟོན་སྟོན་གནང་ཡས་ཀྱི་ལུས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་རྗོད་ལ་བརྗོད་ཡོད།
དེ་ལ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་མ་འགྲིག་པ་རེད། བའི་ཉལ་གྱིས་གསུངས་པའི་བོད་ཐོག་ལ་ལུས་པ་མེད་པ་རེད་
ཟེར་བ་དེ་ཡོན་ཤེའི་ནང་ག་རེ་འཁོད་འདུག་ཟེར་ན། ཉི་མ་ལུབ་(བོད་)ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཉི་ཤིའི་བཀུར་ནི་གོང་མའི་བཀུར་དང་ལྷན་
པར་མེད་པའི་ལུས་པ་ཡོད། དེ་ག་ནང་བཞིན་ང་ཚོ་བོད་པའི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོའི་ནང་(སྟག་ཚང་དཔལ་འབྱོར་
བཟང་པོས་མཛད)སོག་པོ་གོང་མའི་རྒྱ་ཚབ་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཉི་ཤིའི་བཀུར་ཡིག་མཉམ་དུ་འབྱེད་མེད་པར་ཡོང་ཚོག་
གི་མ་རེད་ཅེས་བྲིས་འདུག

དེ་འདྲ་སོང་ཙང་། བོད་ཐོག་ལ་ཚོས་འཕགས་ལ་རྒྱ་དབང་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱེད་ཀྱི་མི་འདུག མི་
ལིའི་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ཚོས་བྱེད་མི་སྣ་(འགྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ)བེད་སྲོད་བཏང་ནས་སྐྱེས་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན་ན།
བོད་ཡོངས་རྫོགས་དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེད་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དངོས་བྱུང་གནས་སྐྱེས་ཆ་ནས་
འགྲིག་ལས་མི་འདུག སོ་སོ་སོ་སོའི་དབང་ཆ་འཐབ་རྩོད་སྐྱང་གནས་བསྐྱེད་པ་ཞིག དཔེར་ན། ས་རྒྱ་ལོ་ཚོས་འདྲུ་བཟུང་གི་
ཚུལ་དུ་ཉར་བ་ཡིན་ན། གང་དགའ་དགའ་ཡོང་ས་རེད་མ་གཏོགས་བོད་ནང་འབྲི་གུང་པ་དང་སྟག་ལུང་པ། གང་ལྟར་
གདན་ས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས་ཚང་མ་དབང་ཆའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་སུ་སྟོབས་ཆེ་མིན་འབད་བརྗོད་བྱས་ནས་བསྐྱེད་
ཡོད་དུས། ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་བྱམས་པོ་བྱས། གོང་དུ་བཀུར་བ་ཡིན་ན། གཞན་པ་ཚོ་ལ་བཅུ་མ་ནས་བསྐྱེད། ང་ཚོའི་མི་

ལ་ཁོ་ཚོས་ཡག་པོ་བྱས་སོང་ཟེར། ཚ་བ་ཉིད་ནས་ཁ་བཙུམ་ནས་བསྐྱད་ཀྱི་མེད་དུས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཚ་ནས་ཡོང་
ཐབས་མི་འདུག དེའི་སྐབས་བོད་ནང་ཚོས་རྒྱུད་དབར་འགྲན་བསྐྱར་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་མི་ལིས་གསུངས་པ་དེ་
ལྷངས་འཁྲོལ་ཐབས་མི་འདུག ད་ལྟ་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་གས་ནང་བོད་པ་ཚོ་དྲག་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་མི་ཞེད་སྤང་ཚ་པོ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐབས་མཁས་པོའི་ཐོག་ནས་བོད་དེ་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བརྒྱུད་ནས་སྤངས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད།
ཡོན་རྒྱལ་རབས་མ་རྗེས་གོང་ནས་སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་མཚན་བྱང་བ་རེད། ལྷངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བཟེ་ཅུ་རྒྱུས་པའི་ནང་བོད་ལ་
སོག་པོ་དོར་ད་ནག་པོའི་དམག་སླེབས་ཡོང་དུས་བོད་ཀྱི་ས་རྗོན་མས་ཀྱང་སྐྱབ་ནས་འདར་བ་རེད་ཅེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་
སིལ་བུ་ཐོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དམག་དཔུང་གི་སྡེ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་སླེབས་དུས་ས་རྗོན་མས་ཀྱང་སྐྱབ་གི་ཡོད་ན། ང་ཚོ་
བོད་པ་ཞེད་སྤང་ཚ་དྲགས་ནས། སོག་པོ་འཛུལ་བྱ་སྤིང་ལ་དབང་བརྒྱུར་སྐབས་མཁན་ང་ཚོ་བོད་ལ་ཡོང་མ་སྐབས་པར་ཚོས་བྱེད་
མི་སྣ་རྒྱུད་ནས་སྤངས་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མི་འདུག

ཤན་མི་ཅུང་(རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་སྐོ་མཁན་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་རེད)ཁོང་གིས་གོང་དུ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྗེ་འབངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་པའི་ཡིག་ཆའི་
ལྷངས་དེ་ལྟ་རྗེས་སིའི་ཡིག་ཆ་ལས་དྲངས་ཡོད། ཁོའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཞིག་ལས་ལྷངས་
ཡོད། བཀའ་ཡིག་དེའི་ནང་དོན་ནི་རྒྱལ་པོ་སུ་ལ་ཟེར་མིན་མི་ཤེས་ཅུང་(སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཚོག་ལ། ཁོ་རང་རྒྱལ་སྐས་
ཡིན་དུས་ཡིན་ཚོག་ཡང་ན་ཁོ་རང་གི་སྐས་ཆེད་ཁེ་མན་ཡིན་སྲིད་པ་རེད) གང་ལྟར་"རྒྱལ་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པ་སྐྱེ་ཁམས་
བདེ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཟིགས་པ་ཐོས་པས་ཡིད་དགའ། དེད་ཡོན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བར་བྱས། ལྷུང་གིས་
ཤུགས་བརྗེ་བ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པར་པན་པར་དགོངས་ནས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཉག་ཏུ་བདག་ཅག་ལྟ་
བུ་ཤུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱུད་པ་མཛད་ནས་"བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ཡིག་བསྐྱུལ་ཡོད་པ་དེ་བཟུང་ནས་
ཆབ་འབངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རེད་གསུངས་པ་དེ་ལྷངས་འཁྲོལ་ཐབས་མེད་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་ཡི་གེའི་འབྲི་སྲོལ་ནང་
ཡོད་པ་བཞིན་རང་ཉིད་དམའ་ས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་ཆེ་བརྟོད་གང་དྲག་དྲག་འབྲི་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡི་གེ་འབྲི་སྲོལ་
མཁུན་རྟོགས་མེད་པའི་བཀའ་མོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཐ་མ་དེར་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྣམ་པའི་བྱང་ལྷངས་རགས་ཅམ་ཞིག་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན། འགོ་མགོན་ཚོས་
རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་རྣམ་པའི་བྱང་ལྷངས་ནི་ཚོས་ཕྱོགས་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་
ཚོས་ཕྱོགས་རྒྱུང་པའི་སློམ་གཞིའི་ནང་གནས་ཐབས་མི་འདུག སྐབས་དེའི་སོག་པོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
གཞིགས་ན། ཚོས་ཕྱོགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤྲན་དང་མོ་ལྷང་ཅིས་སོགས་ལ་རྟེན་ནས་ཉིན་རེའི་བྱ་གཞག་དང་ཆབ་སྲིད་ལྟ་
བུར་ཆ་མཚོན་ནའང་རྒྱ་ནག་སུང་རྒྱལ་རབས་ལ་དམག་རྒྱུ་སྐབས་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་མགོན་པོའི་སྐྱེ་བརྟན་བཞེངས་
ནས་དམག་རྒྱུ་ཏུ་བཏང་ཡོད། མདོར་ན་ཁོ་ཚོའི་དམག་དོན་ཡན་ཆས་ལའང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་
རྒྱལ་བ་དེ་ཚོ་ཚོས་ཕྱོགས་ལ་དད་པ་མེད་དུས་སྤེལ་ལྷངས་དེ་མཛོང་གི་མེད། སོག་པོའི་ཡིག་ཆའི་ནང་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་ལ་ཆེ་བརྟོད་སུལ་བའི་ཡིག་ཆའི་ནང་རྒྱལ་ཁམས་འཇགས་སུ་འདུག་པ་པོ་ཞེས་ལྷུས་ཡོད་སོག་པོའི་ཡི་གེའི་

ནང་རྒྱལ་ཁམས་འཇགས་སུ་འཇུག་པ་པོ་ཟེར། གང་ལྟར་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་སུ་ཞི་བདེ་སྤྱིང་འཇགས་བཟོ་འཇུག་མཁན་
དམག་འཇུག་ལ་སོགས་མ་ཡོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བརྟན་སྤྱིང་བཟོ་སྐབས་མཁན་རྣམས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་(འགོ་མགོན་
ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ)འདུག གཙོ་བོ་དེ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་པོ་མཇུག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་པ་ཚོ་
སོག་པོའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་གི་འོག་མཇུག་འཕྲད་བྱུང་བ་རེད། ཐ་མ་དེར་ཁོ་རང་གི་མཁུའ་བཙེ་རུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་རྟེན་
ནས་སོག་པོ་རྒྱལ་པོ་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་ག་ལེར་སྐྱེ་དབང་སྟེབས་ཡོད།

སྟག་པར་དུ་སྤྱིང་ཕྱོགས་ཀྱི་རུས་པ་དེ་ཉ་ལས་པ་རེད། རྟེན་ཆ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་དཔེར་ན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་ང་
ཚོས་བཟོས་ཚོག་གམ་ཟེར་སྐབས། སྤྱིང་ཕྱོགས་དེས་བདེན་པ་འགྱུར་བ་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་འདུག ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སོག་
པོའི་སྤྱིང་ཕྱོགས་འགྱུར་བ་གཏོང་སྐབས་འདུག ཁོ་ཚོའི་སྤྱིང་ཕྱོགས་དེ་དམག་དང་གདུག་རྩུབ་ཡིན་ནའང་། ཐ་མ་སྤྱིང་ཕྱོགས་
ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ནས་སོག་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཁ་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པའི་འགྱུར་བ་ཕྱིན་འདུག འགོ་མགོན་ཚོས་
རྒྱལ་འཕགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་(སྤྱིང་ཕྱོགས་འགྱུར་བ་བཏང་ཡོད་པའི་སྐབས་ཚེད)ཚོས་འཕགས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་
ནང་ཁོང་སེ་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་ངས་འདི་ནས་ཀྱང་རང་གི་དོན་གཙོ་བོར་མ་སྐྱབ་པར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་གནས་ལུགས་
ལྷགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་སྤང་དོར་དགོས་དམིགས་ཚོས། ཚོས་དང་ཚོས་ལ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་དཔྱེ་མཁས་པར་བྱས་ནས་ཕྱོད་ཀྱི་
ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཇུག་པའི་རྒྱུན་བྱས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་
ཕན་པ་དང་མི་བདེ་སྤྱི་ལ་ཞུ་བ་ཡང་ཡང་བྱས་ནས་ལུང་དང་ལས་ཀ་བཟང་པོ་བྱས་ནས། རྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་ར་
ཕྱིན་ཞེས་སོགས་འཁོད། གང་ལྟར་སྤང་དོར་མིག་ཕྱེ་ནས་གསུང་གི་ཡོད། སོག་པོ་གོང་དམག་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་དོར་གྱི་སྟོ་
མིག་ཕྱེ་ཡོད་ལ་བ་ན་སོག་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ཡིན་ནའང་དུས་ཚོད་ལུག་རིང་པོ་འདིའི་ནང་སྤྱིང་ཕྱོགས་འགྱུར་བ་ཕྱིན་
ཡོད།

འཇུག་ས་སུ་ཉིག་མའི་ནང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་རེད་འདུག ཅེས་ཁས་ལེན་བྱས་ནས་འགོ་
མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་མཁུའ་ནས་སྤང་གི་ལོ་ལ་སྐྱེ་དབང་ཞུས་པ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད།

མཐའ་དོན་འདིར། ད་ལྟ་ཞུས་པ་རྣམས་སྤང་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་རེད། དེ་ཚོ་ནས་སྟོབ་གསོ་ལེན་ཡས་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག
འགོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་དང་ས་པཎ་གྱི་གནས་སྐབས་འདི་ང་རང་ཚོའི་སྐབས་འདིར་དཔེ་ལེན་རྒྱ་ཏན་ཏན་ཡོད་བསམ་གྱི་
འདུག ཚབ་སྤྱིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཁག་པོ་ཞིག་གི་འོག་ནས་གཙོ་བོ་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཁུའ་བཙེ་རུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
རྟེན་ནས་གཞན་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སྟེ་དབང་སྐྱུར་མཁན་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཉེ་དང་པོ་རྒྱུར་དབང་བསྐྱུར་བའི་གནས་སྤངས་
ཤིག་ནས་རྗེས་ལ་ཕར་དབང་བསྐྱུར་སྐབས་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་བྱུང་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་མིག་གཅིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན་
ལེགས་ཆ་ཞིག་ལེན་རྒྱུ་འདུག ས་པཎ་ལ་རུས་པ་བྱུང་སའི་འབྲུང་ཁྱེད་ས་ང་ཚོ་བོད་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། སྟན་དང་།
རྗེས། མདོ་སྟགས་རིག་གསུམ་རྣམས་ལྷགས་སུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སྟེ། གང་ལྟར་དབང་སྐྱུར་

མཁན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་སླེབས་ཡོད། ང་ཚོས་རྣམ་པ་དེ་རྣམ་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་རིན་ཐང་རྩིས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་གནང་བུམ་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ཞིག་ལེན་རྒྱ་འདུག་སྟེ།

(ལ་གསལ) མཚོད་ཡོན་གྱི་ཐ་སྙད་འདི་དང་སང་གི་དུས་འདིར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་འདུག་པའི་དཔྱད་དེབ་ནང་མཚོད་ཡོན་ཐོག་དུས་ཚོད་མང་པོ་བཏང་བ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ནས་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་དབང་གི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་བཤད་པ་ཡིན་ན་མཚོད་ཡོན་མ་བཤད་པར་མཐར་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་འདིར་ལྷན་པ་ཡིན། ཡིག་ཚོགས་མང་པོ་བྱས་ནས་འཕྲོག་འགོ་བའི་རྒྱན་གྱིས་མདོར་བསྐྱུས་ལྷན་པ་ཡིན། མཚོད་ཡོན་སྐོར་མདོར་ཅམ་ལྷན་པ་ཡིན་ན། མཚོད་ཡོན་རང་གི་མིང་ཚིག་འདི་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་དོན་ཞིག་ཅ་བ་ནས་མི་འདུག་ཡག་པོ་བྱས་ནས་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དཔེར་ན། མཚོད་ཡོན་ལོ་རྒྱུས་དང་། མིང་ཚིག་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་འདྲ་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ནས་ཡར་དེད་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་པའི་ཚོགས་སྡེའི་འཚོ་ཐབས་བསོད་སྟོམས་ལ་རྟེན་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བསོད་སྟོམས་སུལ་བར་བྱེད་མཁན་དེ་ཡོན་བདག་དང་བཞེས་མཁན་དེ་སྐྱེན་ཡུལ་ཡིན་དུས་དེ་གཉིས་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད། རང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡར་བལྟས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་ནང་དང་། ཕྱིས་སུ་ཚོས་རྒྱལ་ཚོའི་སྐབས་སུ་ནང་པའི་བལྟན་པ་བོད་དུ་དར་ཡོང་སྐབས་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཞིག་མི་འདུག་དེ་ནི་སྐྱེན་བདག་ཅིག་གིས་ཡོན་སུལ་བ་ལྟ་བུ་ལྟག་པར་དུ་ཡུལ་གོང་མ་ཞིག་ལ་མཚོད་པ་སུལ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་མཚོད་ཡོན་འབྲེལ་བའི་ནང་སུ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་མིན་སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་བཏང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་གང་ལྟར་ཚོས་ཏེ་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་ལྔ་ས་ཁོ་རང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། རྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ནས་མར་བལྟས་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ཡོན་སུལ་མཁན་ཚོས་དམའ་ས་བཟུང་སྟེ་སྐྱེན་ཡུལ་དེ་འིང་གོང་མ་ཞིག་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་སུལ་གྱི་ཡོད། སུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་མིན་དངོས་གསལ་དོད་པོ་ཆགས་ཡོད། ལྟག་པར་དུ་དབང་སྐྱར་ལྷན་པའི་སྐབས་དེ་སྐབས་གནས་ཀྱི་དབང་པོ་སངས་རྒྱལ་དངོས་ལ་ལྟ་བུ་དཔྱད་པའི་གནས་སྐྱངས་ཐོག་ལ། ང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་ལ་བཏགས་ནང་སྐོར་བཅུ་བཅོམ་སུལ་ནས་སྐྱེན་བདག་དང་སྐྱེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་གོ་ས་མཐོ་བ་རེད། ཆེན་པོ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་དུས། ད་དུང་ཡང་ཁོ་མཐོ་བ་རེད་ཅེས་པའི་བཤད་སྐྱངས་ཞིག་སླེབས་བྱའོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཡིན་ནའང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་དེ་འདྲའི་མཚོད་ཡོན་དེ་ལ་རང་ཆས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་མི་འདུག་དེ་ནང་བཞིན་མིང་ཚིག་གི་ཐོག་ནས་ཀྱང་མཚོད་ཡོན་ཟེར་བ་དེ་ས་པའ་དང་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་མཚོད་ཡོན་ཞེས་མིང་ཚིག་འདི་ཅ་བ་ནས་བེད་སྦྱོང་བཏང་མི་འདུག་གསུང་འབྲས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་མཚོད་ཡོན་ཟེར་བ་དེ་ཡོན་མཚོད་ཟེར་འདུག་དེ་གཉིས་མགོ་མཇུག་ལྟོག་ནས་གོ་དོན་ཡང་སྐྱེན་པ་པོ་དང་སྐྱེན་ཡུལ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དེ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་མི་འདུག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་དེ་ག་ནས་སླེབས་ཀྱི་འདུག་ཅེ་ན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་འདི་དུས་ཕྱིས་སུ་ལོ་རྒྱུས་མཁན་ཚོས་ཡར་སྐྱར་གྱི་འདུག་དེ་གང་འདྲ་སྐྱར་གྱི་འདུག་ཞེ་ན། ས་པའ་གྱིས་བོད་རྒྱུ་ཡི་ཆབ་བྱས་ནས་དོ་ལྟ་བུས་པ་ཡིན་

ཟེར་བ་འདི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་ཞིག་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད་དུས། དེའི་ཆ་ནས་ཡོན་ལྷན་མཁན་གྱི་ཡོན་བདག་དེ་དེའི་བདག་
སོ་དང་ཆབ་སྲིད་སྐྱོད་བའང་འབྲུལ་ས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དེ་འདྲའི་གོ་དོན་ཞིག་སྐྱུར་ནས་ལྷག་པར་དུ་སོག་པོའི་ཨ་དུན་ཁང་
གི་རྒྱལ་མཚོག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སློན་བདག་བྱས་ནས་ཡོན་མཚོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་ཡགོང་
ས་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ལྷན་ཁང་། མིང་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱ་ནག་དང་མན་རྟེན་གོང་མཚོས་ལྷག་པར་དུ་
མིང་རྒྱལ་རབས་རྒྱབ་སྐྱོར་སོག་པོ་ཚོས་དམག་རྒྱབ་ནས་དཀའ་ངལ་མང་སོ་སྣང་ཡོད། བེ་ཅིང་ལ་ཡོད་པའི་སླ་མའི་ལྷ་ཁང་ཟེར་
བ་དེའི་རྗེ་བཀོས་ནང་གསལ་སོ་བཀོད་དེ། གང་ལྟར་ང་ཚོས་བོད་ཐོག་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེ་ང་ཚོས་དུ་ལའི་སླ་མ་དང་
པའ་ཆེན་གཉིས་ལ་ཡག་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ན་སོག་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁེངས་འགོ་གི་འདུག་ཟེར་ནས་གང་ལྟར་སོག་པོའི་
དཀའ་ངལ་མ་འབྲུད་པའི་ཆེད་བོད་པའི་སླ་མ་ཚོ་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་སྤངས་ཤིག་སླེབས་ཀྱི་ཡོད།
དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་ཚོས་ཡར་བསྐྱུལ་བཞག་ཡོད་རེད། ས་པའ་གྱིས་རོ་ལྟ་ལྷན་
པ་ནས་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་ཚོལ་ཁ་གསུམ་སུལ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་གང་ལྟར་དབང་ཆ་ཉ་ལས་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། མ་
ཟད་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་དབང་ཆ་ཚད་ལས་བཀལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་སོ་རེད་འདུག་ ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་གསུང་དེ་ཚོའི་ནང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་འགག་ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་སོག་པོ་གོང་མས་དེ་བཅུགས་ཡོད། དཔེར་ན། ཡོན་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་རྒྱབ་སྐྱོར་བོད་འདི་སོག་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་མངའ་ཁོངས་ཆགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་
འདི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉག་ཉག་བསྣང་གྱི་མེད། བོད་དེ་སོག་པོ་ལ་རོ་ལྟ་ལྷན་པ་དེ་དབང་སྐྱུར་ལྷན་པའི་དུས་ལ་ཅི་གི་
ཡོད། ༡༩༤༧ ལོར་ས་པའ་མེབས་ནས་རོ་ལྟ་ལྷན། དེའི་དུས་ཚོད་ནི་སོག་པོ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་བཅུགས་པའི་དུས་ཚོད་
(༡༩༣༡)ཡིན། ང་ཚོས་རོ་ལྟ་ལྷན་(༡༩༤༩)པ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་སོག་པོ་གོང་དམག་ལ་ཟེར་བ་ལས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ལ་ལྷན་མེད།
རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་དུས་ཚོད་ཟིན་མཚམས་དེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་སོག་པོ་གོང་དམག་གི་དུས་ཚོད་གཅིག་
མཚུངས་ཟིན་གྱི་འདུག་ ང་ཚོས་ཁ་མཚོན་བཅད་ནས་གསལ་སོ་བཅོད་གོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་སོ་རེད། ང་ཚོས་སོག་པོ་ལ་རོ་ལྟ་
ལྷན་པ་རེད། དེས་ཕྱིས་སུ་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་སྐྱོད་བའང་ཆ་ཚང་གནང་ནས་རང་སྲིད་རང་སྲོང་འོག་གནས་
སྲུབ་པ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་དབང་བསྐྱུར་འོག་ལྷན་སྣོད་རྒྱབ་སྐྱོར་བོད་ཉ་ལས་པའི་རང་དབང་ཐོབ་བསྣང་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རང་གི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ས་མཚམས་ཁག་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཚོང་ར་དེ་འདྲ་ཡོད་ས་རེད། ཡིན་
ནའང་ཚོང་ར་དེ་འདྲ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་མེད་ས་རེད། འོན་ཀྱང་། འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བྱུག་བྲིས་ཤིག་གི་
ནང་བོད་རྒྱ་ས་མཚམས་ཤིང་ཀུན་ས་ཆ་དེའང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ས་ལིང་ཁའོ་ཨ་མདོའི་ས་ཆ་ལས་རྒྱ་ཚོད་མང་སོ་འགོ་དགོས་
པའི་ས་ཆ་སྐྱུར་བ་ཡིན། ཚོས་འཕགས་ཀྱི་བྱུགས་ནང་བོད་རྒྱ་ས་མཚམས་དབྱེ་བ་གསལ་སོ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་ཞིག་དེ་འདྲའི་
ཆ་ནས། ང་ཚོས་ཡོན་གྱི་དུས་ཚོད་རྒྱབ་སྐྱོར་རྒྱ་མིའི་མངའ་ཁོངས་ཆགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དེར་ང་ཚོས་གདོང་ལེན་བྱེད་སྲུབ་
པའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། ॥